

Ethisch kader

1. Inleiding

1.1 Missie en kernwaarden

Het Ethisch kader maakt deel uit van de missie, visie en kernwaarden die we als vzw Sint-Annendael Grauwzusters bepaalden.

Onze missie: "Bij ons ben je autonoom en uniek met je krachten en kwetsbaarheid. Vanuit onze christelijke traditie en inspiratie en vanuit onze expertise in geestelijke gezondheidszorg en ouderenzorg zoeken we samen met volle overgave en met een open geest naar een deskundig antwoord op jouw hulpvraag."

Onze visie: "Voor iedereen in de regio zijn we de referentie in GGZ en OZ. Verdere vermaatschappelijking realiseren we binnen het model van (nabije) geïntegreerde, gemeenschapsgerichte zorg en welzijn. Daarom werken we als onmisbare partner doelmatig samen met alle relevante betrokkenen. In alles wat we doen, zijn herstel, presentie en participatie leidend in het streven naar kwaliteit van leven."

Onze kernwaarden: • Autonomie • Respect • Openheid • Verbondenheid • Gelijkwaardigheid • Kwaliteit

Deze missie en kernwaarden zijn de blauwdruk van onze organisatie. Sint-Annendael wil een plek zijn iedereen terecht kan. We verlenen zorg, ingebed in onze eerdergenoemde kernwaarden en in afstemming met wie je bent en wat je noden zijn.

Het Ethisch kader bouwt hierop verder. Wanneer we zoeken naar 'het goede handelen', zijn deze waarden richtinggevend op alle niveaus en in alle beslissingen van onze organisatie, zowel in de zorg, in personeelsbeleid, in algemeen beleid en management.

1.2 Ethisch kader

In vzw Sint-Annendael Grauwzusters 'huizen' twee grote thema's van zorg: geestelijke gezondheid en ouderenzorg. We vatten zorg op in de breedst mogelijke betekenis van het woord. Zorg draagt betrokkenheid in zich. Zorg raakt ons.

Ethiek is stilstaan bij de vraag: wat is goed handelen? Het beleid van onze organisatie en bij uitstek de zorg confronteren ons voortdurend met deze vraag. Vaak zijn deze vragen complex en gelaagd. Dit ethisch kader biedt handvatten om met deze complexiteit en gelaagdheid om te gaan.

Dit kader zet de waarden uit die ons als individuele medewerker of groep in deze organisatie inspireren bij beslissingen en in ons dagelijks doen en denken.

Deze waarden reiken breed en betreffen vzw Sint-Annendael als actor in de zorg én als plaats waar mensen samen werken.

Een waardenkader is nooit af en laat ruimte om samen te blijven zoeken naar onze 'ethische' identiteit. Op die manier blijven we scherp kijken naar onszelf en de wereld om ons heen.

2. Waardenkader

De waarden van dit ethisch kader werden gedestilleerd uit een rijke geschiedenis, hedendaagse toekomstvisie en doorleefde missie en visie.

2.1 Waardengedreven

Vzw Sint-Annendael Grauwzusters Diest kent een lange waarden gedreven geschiedenis en dat maakt ons rijk aan ervaring en professionaliteit. Er is een onderstroom van - hogerop in onze missie genoemde - kernwaarden die ons kompas zijn.

De basis hiervan is het engagement tot reflectie: bij elke beslissing of act onderzoeken welke waarden in het spel zijn. We nemen daarbij zowel de kernwaarden van onze organisatie als eventuele andere waarden van de zorgontvanger en zijn context (in zorgrelaties) en/of medewerker (in de interprofessionele relaties) in beschouwing en gaan daarover in dialoog. Dat is onze verantwoordelijkheid. (Cf. infra).

We komen ertoe 'het goede te doen' door gezamenlijke afweging en reflectie, zowel in de zorg, het beleid en het maatschappelijk debat rond kwetsbare personen.

2.2 Dialoog

In dialoog gaan betekent in relatie gaan. Je stelt jezelf open voor de andere, wat ook de relatie is. Het geeft de intentie weer van hoe je je verhoudt tegenover de andere(n). Dit vullen we in de praktijk in als bv. oordeelvrij, actief luisteren, verbindende communicatie, presentie -en herstelvisie.

2.3 Verantwoordelijkheid

Verantwoordelijkheid betekent voor ons: je als mens betrokken en aangesproken voelen vanuit een authentieke bekommernis. Een situatie of context spreekt ons aan in de rol die we op dat moment innemen. Het is deze keuze tot verantwoordelijkheid die maakt dat (we) zaken (laten) gebeuren of niet.

Verantwoordelijkheid vraagt een kritische blik, nuance en aandacht voor ieders perspectief en eigenheid. Zo komen we tot betere beslissingen.

3. Verankering

3.1 Organisatie breed

Het eigenaarschap van het ethisch kader ligt binnen de gehele organisatie; de ontwikkeling en systematische evaluatie van het ethisch kader worden opgevolgd binnen het Ethisch Comité, de Stuurgroep Kwaliteit en de Raad van Bestuur. Het is gelinkt aan de missie van de organisatie en de totstandkoming daarvan.

De Raad van Bestuur waakt over het ethisch kader, missie en opdracht. Vanzelfsprekend inspireert dit ethisch kader hen in de beslissingsprocedures en dient het als kompas bij het uitzetten van beleid. De Stuurgroep kwaliteit waakt over de systematische herziening en herschrijven van het ethisch kader. 'Het goede doen' is tevens de drijfveer van de kwaliteitswerking. De rol van het ethisch comité hierin is toezien op de inhoud en afbakening van het ethisch kader op zich en hierin advies verlenen.

Zoals aangegeven wil het ethisch kader borgen dat ook op niet-zorg gerelateerde domeinen waarden gestuurd beleid en beslissingen worden gemaakt. Zo wil het personeelsbeleid zaken als vertrouwelijkheid en goed werkgeverschap weerspiegelen. Werken in een zorgorganisatie op een zinvolle, professionele, creatieve en bezielde manier is een belangrijke factor in het gevoel van eigenwaarde, motivatie, loyaliteit en zinbeleving van de medewerker. Als werkgever zetten we in op vorming, inspraak, transparantie en professionele autonomie met ruimte voor reflectie en verwerking. Voorbeelden daarvan zijn een geëngageerd welzijnsbeleid voor medewerkers en een correcte toepassing van alle arbeidsrechtelijke vereisten (zoals arbeidsovereenkomst) en regelgeving, het werken aan een open cultuur, enz.... Zo willen we vanuit het beleid voor medewerkers de ruimte creëren om zelf congruent en overtuigd volgens dit ethisch kader te handelen.

3.2 Sectoren GGZ en OZ

In het omgaan met ethische kwesties leggen GGZ en OZ uiteraard eigen accenten. We zijn terughoudend in het gebruik van vrijheid beperkende maatregelen in de zorg, we maken ruimte voor het aspect intimiteit en seksualiteit in zorgtrajecten, we reiken een toegankelijk kader aan om maatwerk in levenseindezorg te realiseren en we gaan zorgzaam en lerend om met agressie en moeilijk hanteerbaar gedrag.

Binnen beide sectoren inspireren verschillende denkkaders om tot een eigen ethisch kompas te komen: Verbindende Communicatie van Marshall Rosenberg, Presentietheorie van Andries Baert, 'waarde gedreven ondernemen in de zorg' (ethisch advies 17 Zorgnet), herstelgericht werken, ...

We zetten in op een moreel lerende omgeving en ieders persoonlijke groei en vaardigheid in reflectie en professionaliteit. We waken over patientenrechten en haalbaarheid inzake deelname aan wetenschappelijke onderzoeken. Hierin investeren we bewust op verschillende lagen o.a. als lid Commissie medische ethiek i.s.m. UPC KULeuven, ruimte voor ethische reflectie bij casuïstiek, moreel beraad, vorming.

3.3 Thema's in de zorg die betrekking hebben op ethisch handelen *(met linken naar de visieteksten)*

- Visie vrijheid beperkende maatregelen
- Visie op seksualiteit en intimiteit in de zorg
- Visie Zorg bij het levenseinde
- Visie agressie en moeilijk hanteerbaar gedrag
- Visietekst Presentie en Herstel